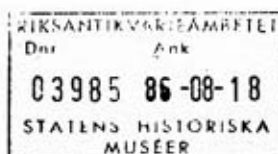

Landskap Småland
 Kommun Västervik
 Församling Västervik
 Fastighet Basaren 5
 Enanderska huset

Byggnadsminnesförklaring

Fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerade fastighet väcktes 1974-03-26. Byggnadsnämnden i Västerviks kommun har vid sammanträde 1985-05-29 tillstyrkt förslaget. Ni har beretts tillfälle ta del av länsstyrelsens utredning i ärendet, innehållande bl a ett förslag till skyddsföreskrifter för byggnaden och har förklarat att Ni inte har något att erinra mot en byggnadsminnesförklaring.

Kring sekelskiftet 1900 uppstod i vårt land en speciell typ av byggnad som kallades för varuhus. Tidigare hade affärer inrättats i bottenvåningen i vanliga bostadshus. Man tog efterhand gärna upp litet större fönster för att kunna visa varorna. Vid sekelskiftet och fram till första världskriget kulminerar inflyttningen från landet till städerna. Marknaden hade växt och affärerna blomstrade. De små butikerna och handelsgårdarna räckte inte längre till. Man bygger nu stora varuhus som riktar sig till en förmögnare medelklass. De placerades naturligtvis så centralt som möjligt för att locka nya kunder. Inspirationen till formspråk och konstruktion, hämtades gärna från de stora handelsmetropolerna Paris, Chicago och Berlin.

Enanderska huset uppfördes 1907 och är en mycket god företrädare för den symbios av stilar som brukar kallas jugend eller art nouveau. Med de nya materialen betong och gjutjärn, samt med en ny glasteknik, kunde man bygga helt andra konstruktioner än tidigare. Den s k skelettkonstruktionen lämpade sig för varuhuset genom att den lämnade fria våningsytor. Stora skyltfönster exponerade varorna samtidigt som de släppte in ljus. Eftersom man gärna byggde enligt de allra modernaste arkitekturidealerna, blev byggnaden i sig själv en viktig del av reklamen.

Enanderska huset är ett av de få välbevarade exemplen på denna byggnadstyp i en mindre stad. Endast ett fåtal finns bevarade i de allra största städerna. Byggnaden besitter alltså ett högt kulturhistoriskt vägnärde. Dessutom ingår den i ett representativt

Postadress:
391 86 KALMAR

Telefon:
(växel-direktval)
0480/82 000

Postgiro:
3 51 78 - 3

1986-08-15 11.392-4076-76

offentligt rum vid torget, där den tillsammans med bl. a bankbyggnaderna präglar miljön. Sammantaget är dessa värden så betydande att byggnaden får anses som synnerligen märklig.

./.
Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen Enanderska huset på fastigheten Basaren 5 för byggnadsminne (se karta, bilaga 1).

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I byggnadens inre får inte sådana ingrepp vidtagas som innebär ingrepp i byggnadens stomme.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller eller det kulturhistoriska värdet minskar. Vård- och underhållsåtgärder skall utföras på ett sätt som är anpassat efter de material och den teknik med vilken byggnaden uppförts.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhåll och vård av byggnader och tomt.

Länsstyrelsen kan enligt 3 § byggnadsminneslagen meddela dispens från ovannämnda föreskrifter om ändringen anses nödvändig för att byggnaderna skall vara till nytta eller om andra särskilda skäl finns för en ändring.

Enligt 14 § tredje stycket samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

./.
Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten i Jönköping, se bilaga 2.

Ivar Hinnfors

Kristian Berg

Deltagit:
Magnus Thörnqvist

- Bilaga
1. Karta
2. Hur man överklagar

Beträffande expeditioner se nästa sida

1986-08-15

11.392-4076-76

Kopia
Akten
Länsantikvarien + bil 1
Riksantikvarieämbetet rek mb + bilagor
Kalmar läns museum + bil 1
Västerviks kommun, byggnadsnämnden + bil 1
Inskrivningsmyndigheten vid Kalmar tingsrätt, laga-
kraftbevis + bil 1

Sändlista

VARMSAD
HUSET
Lilla Strömmen
HUNGERUTN

Tillhör länsstyrelsens i Kalmar län
beslut den 15 augusti 1986
Kerstin Lind

Fiske- och
småbåtshamn

Strandvägen

Fiskare

torget

Stora

Torget

